Nr 1126

av herr Lothigius m. fl.
om inrättande av en professur i väg- och trafikledsprojektering.

Sedan flera år tillbaka har man från tekniska högskolan i Stockholm (KTH) begärt att den nuvarande professuren i vägbyggnad skall uppdelas i två, nämligen en professur i väg- och trafikledsprojektering (ny professur) och en professur i väg- och trafikledsanläggning (ändring av den nuvarande professuren).

Skälen härför har utvecklats närmare i en skrivelse av den 2 februari 1970 från institutionsföreståndaren till chefen för kommunikationsdepartementet. Där erinras om den tekniska omvälvning som ägt rum inom väg- och gatutekniken under de 15 år som förflutit sedan omfattningen av professuren i vägbyggnad började utredas. Projektering av trafikleder sker nu med hjälp av flygfotogrammetri och datorer under det att anläggningen utföres med anlitande av en i hög grad mekaniserad maskinpark. Projektörernas och anläggningsteknikernas utbildning och verksamhetsområde har därigenom kommit att i hög grad skilja sig från varandra. Det betecknas som uteslutet att en och samma person skall kunna vara kompetent att ta initiativ till och inrikta forskningen på väsentliga uppgifter inom hela det vidsträckta område som den nuvarande vägprofessuren representerar. Än mindre kan en enda person undervisa och handleda forskare inom hela området på det ingående sätt som den nu genomförda reformeringen av forskarutbildningen förutsätter skall ske i framtiden. Statens vägverk och statens väginstitut har yttrat sig över skrivelsen och därvid uttalat angelägenheten av »att en uppdelning av den nuvarande professuren i vägbyggnad snarast möjligt kommer till stånd med en professur avseende vägprojektering med trafikteknik och en avseende vägbyggnad med flygfält».

Inrättandet av statens väg- och trafikinstitut från den 1 juli 1971 och dess kommande förflyttning från KTH:s grannskap till Linköping medför betydande förändringar i fråga om vägbyggnadsutbildningen vid KTH. I ett avseende kan förändringen bli positiv, så till vida som väginstitutets nuvarande lokaler efter en utflyttning skulle kunna utnyttjas av vägbyggnadsinstitutionen vid KTH. I andra avseenden kan man förutse negativa följder för KTH, som efter en flyttning av väg- och trafikinstitutet skulle gå miste om en del av det värdefulla samarbete, framför allt på forskningssidan, som den nuvarande närkontakten med institutet har gett möjlighet till. Detta har också framhållits av rektorsämbetet vid KTH, som i anslutning bärtill bar påpekat att vägbygg-

nadsinstitutionens resurser måste förstärkas, bl. a. genom en uppdelning av professuren.

Från näringslivet har framhållits att man, inte minst med tanke på utlandskonkurrensen, måste uppehålla de svenska civilingenjörernas utbildningsstandard. Man ser därför med oro att den fördubbling av antalet intagna vid tekniska högskolans sektion för väg- och vattenbyggnad som just genomförts inte har föranlett en motsvarande ökning av lärarresurserna.

Man har vidare från näringslivets sida framhållit att väg- och trafikledsprojekteringen är ett synnerligen betydelsefullt område för svenska väg- och vattenbyggare dels med tanke på de stora belopp som investeras i vägar och trafikleder i landet, dels med tanke på konkurrensen på utlandsmarknaden. Det finns för närvarande inte någon professur i väg- och trafikledsprojektering i landet.

Den hittillsvarande innehavaren av professuren i vägbyggnad har beviljats avsked från den 1 juli 1971 på grund av uppnådd pensionsålder, och nytt tillsättningsförfarande måste inledas. Det är betydelsefullt att detta får ske under klar förutsättning av att den av högskolan äskade professuren i väg- och trafikledsprojektering kommer till stånd. Ett återbesättande av professuren i dess gamla skick skulle däremot säkerligen konservera de ovan påvisade problemen för flera tiotal år framåt.

Föregående år hemställdes genom motionen 1971:1316 att en professur i väg- och trafikledsprojektering upptages i statsverkspropositionen för budgetåret 1972/73. Trafikutskottet (TU 1971: 7) fann det i och för sig önskvärt att en sådan professur inrättas och hade heller ingenting emot att kostnaderna bestrides av automobilskattemedel. Man förutsatte att professuren närmare prövas i anslutning till behandlingen av universitetskanslersämbetets anslagsframställning till Kungl. Maj:t för budgetåret 1972/73. Något anslag för denna professur finns dock icke upptaget i årets statsverksproposition.

Det må slutligen påpekas att kostnaderna för professuren bör kunna bestridas av automobilskattemedel, på samma sätt som tidigare skett med den nuvarande professuren i vägbyggnad.

Med anledning av det anförda hemställer vi

att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller att en professur i väg- och trafikledsprojektering kommer till stånd samtidigt som den nuvarande professuren omdanas till en professur i väg- och trafikledsanläggning samt att kostnaderna härför bestrids av automobilskattemedel.

Stockholm den 26 januari 1972

CARL-WILH. LOTHIGIUS (m)
ANDERS DAHLGREN (c) ERIK TOBÉ (fp)